Képíró Gyula

Az éjjeliőr

Elcsattant egy pofon, egy kövér pofon. Üggyé nőtte ki magát. Intenzív társadalmi hullámainak éterében polgári és vagyoni pert szült. Eredménye: vagyonvesztés, kilakoltatás, hajléktalanság. Ezekből pedig kisvártatva reménytelenség és igazságkeresés. Egy szokványos hétköznap meghosszabbításának rémálma lett az hátra levő teljes élethosszára. Ezt a pokol ízű levest emésztgette István napok óta, beszürkült harmincas éveinek elejét koptatva. A kopás pedig cipőjén, ruházatán és hiányokkal küzdő ápoltságán lett olvasható. Arcán azonban mégis valami használható optimizmus cserződik lelkének szerethető bőrdíszműveként, ugyanis ebben a joviális díszben bárki őrizhet némi karaktert a jóból és ezzel együtt egyediséget. Ő pedig lényéből fakadóan erőltetés nélkül átlag feletti emberi példány. Olyan, aki látszólagos bukása ellenére sem mond le semmiről közelmúltjából: élni, dolgozni és vert helyzetéből felállni kívánó hasznos tagja maradna az elesetteket taposó millió lábú társadalomnak. Viszont remek kis munkahelyén lefokozták: irodavezetőből éjjeliőrré. Éjjel őrködik, nappal pedig hol itt, hol ott szendereg. A legtöbbször egy padon, a központi sétányon, máskor az ügyvédi iroda várakozójának kényelmes töltött székén, de látták már a távolsági buszpályaudvar várakozójában is szunnyadni, pedig szinte biztos, hogy manapság nem szándékszik elutazni sehova. Régebben viszont szívesen utazott. Akár többnapos céges küldetések alkalmaira is, hiszen ő nem az unalmat és a fáradtságot gyűjtötte testi-lelki mappájába, hanem a hasznos élményeket és a még hasznosabb üzleti tapasztalatokat. Komolyan és roppant céltudatosan tárgyalt cége jelentős anyagi hasznot hozó ügyfeleivel, és személyes sikerének könyvelte el magában azokat a húzós tárgyalásokat, amelyeknek végén megkötött szerződés lett az eredmény. Kisfőnök ezért először cimborájának, majd pedig céges közösségépítő tréning díszvacsoráján, látványos dramaturgiai elemekkel a főasztalnál, a többi alkalmazott szeme láttára legjobb barátjává fogadta. Kisfőnök (és az ő barátsága) pedig nem akárki, hiszen ő a Nagyfőnök fia. Nagyfőnök pedig a cég tulajdonosa, megálmodója, létrehozója és felfuttatója. Valójában már csak a nagyon nagy üzleti sikerek hiányoznak abból, hogy ez a cég az ismert cégből ezentúl elismert és megbízható céggé válhasson. Ebben a célkitűzésben különleges szerepet kapott hat hónappal az ominózus pofon eldördülte előtt István, az éjjeliőr.

Egy ilyen pofon azonban, úgy tűnik, bárkit elindíthat a lejtőn a nagy zuhanás irányába, ugyanis mintha társadalmi szintekké merevedett emeletek között zuhant volna úgy, mint egy kalimpáló szerencsétlen áldozat a legalsó szintre. Oda, ahonnan a legnagyobb valószínűség szerint visszajutni minimális esélye

miatt felesleges is erőlködnie. Tudott dolog, hogy odalent izomból rúgnak az emberbe nagyot, csak azért, hogy ott is érezze a „törődést" a vesztes, ha már képtelen volt megbecsülni magát vágyott magasságos fészke gondtalanságában. A végzet tehát lesújtott, egy pofonlavina folyamodványaként maga alá temetve az élni akaró és tudó fiatal életet.

Az élet pedig gyorsan büntet – gondolta István az azóta újra és újra elkezdett belső párbeszédében, amelynek eredeti változatában megértette, hogy ott és akkor nem jutott idő észérvekre, logikára, mert minden csupán pillanatok alatt zajlott: spontánul és kíméletlenül, lefokozva őt és porig alázva.

Felhőkből lecsüngő vastag lábú füstoszlopok csizmáinak tűnt az a két hatalmas gyárkémény, amelynek tövében regnált a posztkommunista időben felépített egykori hőerőmű. Ezt kellett Istvánnak őriznie. Külsején némi módosítás, apró alakítás és simítgatás látszott a már szocializmus érájában kapott patinát máig le nem vetkőző építménysorról, amely a cég telephelyéül szolgált, udvarán a két égbenyúló vörös csizmával. Nagyfőnök pedig nem aprózta el menő cégének jelentőségét, hiszen már GPS-térképen is stratégiai pontként díszelgett, jövő tekintetében pedig messzemenően emelkedő tendenciát mutatott ez a statisztika. Egyedül csak ez az István nevű, lassan őrültnek tűnő fiatalember nyugtalanította. Túl sokat tud. Veszélyes. De ahhoz még veszélyesebb, hogy totálisan elbocsássa, avagy páros lábbal kirúgja. Jobb, ha itt van, mert így szemmel tartható, azaz látható, ellenőrizhető, tudható róla az, ha valamire készül. Merthogy készül, az nem kétséges...

A legújabb mérési adatok jelentése, amely most Nagyfőnök asztalán pihent egy átlátszó iratgyűjtő foglyaként, csupán megerősítette baljós félelmeit. Semmit sem csökkent a kibocsátott kén, ólom és széndioxid aránya a füstben, pedig már „módosították is ügyesen" a szabvány szerinti műszerek alapbeállításait. Hiszen olcsóbb egy ügyes informatikus hackert megfizetni, mint egy teljesen új zöld technológiát megvásárolni és beüzemelni, ugyanis ez utóbbi egy kész vagyon. Neki pedig erre már nincs ideje, főleg fizikai ideje. Pár nyugodt éve maradt talán, amíg még a nagy suskát az üzletből ki lehet facsarni, majd aztán eladni az egész kócerájt, a tiszta vagyonnal pedig ügyes farvizeken elúszkálhat családjával élete végéig. Aztán pedig utánam az özönvíz – apjától tanult bölcsessége mossa át majd a jövőt. Nagy kár, hogy fia – az a tökkelütött – ennyire fajankó, aki megbízhatatlan hibbantként csupán helyzeti előnyei birtokában nevezheti magát Kisfőnöknek. Mert ha csak az éjjeliőr Istvánnak örökölte volna a fél agyát, akkor ma már Ő is befektetne a jövő miatt a cégébe, ugyanis akkora szellemi tőkével a háttérben megérné, mert volna ennek jövője, nem is kicsi. Hulladékfeldolgozás és hasznos hőtermelés káros kibocsátás nélkül címszó alatt ma bármit el lehet adni az aggódó világ nagypiacain. Ő pedig tudja, hogy erre mindig akad befektető, és az állam is kemény összegekkel támogatja ezt. Ő is így lépett be ebbe, az akkor még kétesélyesnek tűnő üzletbe, pedig akkor már bőven negyvenes évei végén kacsázott. Akkoriban még csak pár jó faszénkitermelő üzlete volt, de abból rakott félre valamicskét jobb napokra némi megtakarítással. Volt még pár

jó barátja a gazdasági életben és a politikában is. Ők ösztönözték... De ez akkor – mint utólag kiderült – éppen elég kezdő tőke lett arra, hogy alig tíz év alatt ismeretlen cége a régió legnagyobb, legismertebb hulladékfeldolgozója, valamint a zöldenergia neves központjának tulajdonosává tegye őt. Ma már megyei ispánok és alispánok küzdenek kegyeiért, polgármesterek és alpolgármesterek vesztegetik meg jól fizetett alkalmazottjait csak azért, hogy velük köthessenek szerződést. Azok pedig megoldottnak tudják a minden polgármestert sokat nyomasztó problémát: a hulladéktól való megszabadulást.

Ma már tehát Ő a Valaki. Egy menő és neves cég tulajdonosa, ahogy alkalmazottai nevezik: a Nagyfőnök. De ehhez hosszú és rögös, talán sokkal jobb úgy fogalmazni, hogy senki meg ne tudja azt, milyen út vezetett...

Uniós megnyert pályázatok és pénzek viharoztak át sokszor céges számláin és zsírozták be magánvagyonát, de pár éve elkezdődött a kellemetlenség is cége körül. A környezetvédő ügynökség szaglászni és méricskélni kezdett. A pályázati pénzekért cserébe megnyugtató környezetvédő értékeket vártak, ez pedig korszerű technológia és szűrőberuházás nélkül egyre inkább elérhetetlen vágyálom maradt csupán. És ő úgy gondolta, hogy így is el lehet még húzni pár évig. Ha ugyanis most fektetne be, akkor talán elúszhat minden pénze, sőt kölcsönök terhei is nyakába szakadhatnak, és erre ő már nem vállalkozik. Neki erre nincs ideje, kedve és ereje... Ő már éppen eleget dolgozott és eleget emésztődött és eleget is kapart maguknak. Fia pedig képtelen volna a céget irányítani. Mi több: képes volna arra néhány év alatt, hogy teljesen tönkre tegye azt, amit Ő eddig keserves bizniszként megteremtett. Azt pedig ő nagyon nem engedheti... nem, amíg él... Csak ez az éjjeliőr ne nyugtalanítaná ennyire... Csak ennek látna a fejébe, az agyába, abba az agyafúrtba, mert ő már úgy érzi, hogy napok óta éveket és évtizedeket öregszik... hihetetlen... elképesztő.

Nagytestű ócska kutya kíséri napok óta árnyékként az éjjeliőrt. Az pedig saját, alig-lévő étkezéseiből csúsztat becsületes falatokat a hatalmas, kócos, koszos ebnek, amely így egyre nagyobb bizalommal kíséri új gazdáját bármerre is jár. Érdekes látvány, így, ők ketten. Elől meneget a nyurga, kopott ruhás fiatalember, mögötte pedig egy bő méterrel hol oldalvást vánszorog, hol üget a nagytestű ezerszínű kutyus... valami mágneses szociális igazság vonzza őket egymáshoz, mert ennek így kell lennie. István a kórházhoz battyog kutyája kíséretében. A kapus ismerősként néz rá, és egy pillantással jelzi, hogy előtte szabad az út, bemehet... Kutyusa azonban illedelmesen megtorpan az ajtónál, majd pedig szépen körbeszimatolva a terepet letelepszik a szemközti virágbokor előtt. Innen jól lát... Neki itt várakoznia kell. Az újdonsült gazdi majd innen jön ki... valamikor...

Az éjjeliőr határozott léptekkel vonul végig a kórház folyosóján. Tudja, hogy ott várják őt. Egy kisírt szemű negyvenes nő közeledik felé kitárt karokkal. Némán átöleli, majd karját átfogva lassan vonulnak a nagy kétszárnyú ajtóig. Valakinek ez az ajtó a mennyország ajtaját is jelentheti. Itt megállnak együtt egy pillanatra. Csendjük beszédes. A nő viszont sze-

meivel István tekintetét keresi, majd halkan suttogja: Köszönöm...

Néhány pillanat múltán István belép az ajtón, mert két nap múlva bal veséjét a nő nyolcéves kisfia kapja meg, ugyanis a gyerek már beültetés nélkül csak egy halálraítélt...

De már csak volt.

István, az éjjeliőr szelíden ajánlotta fel testének tartozékát neki. Mert ő már csak ennyit tehetett, ennyit adhatott. De ezt most megtette szelíden... Nem úgy, mint amikor a pofont adta Kisfőnöknek. Annak a baromarcú hülyének, aki cafeteria-pénzként nyúlta le az általa jótékonysági számlára elkülönített összeget, azt, amit ő a cégnek egyféle erkölcsi biztosításaként gyermekek gyógyítására folyósított volna. Egy olyan cégnek, amely annyi káros anyagot bocsát ki, az a legkevesebb, hogy beteg gyermekeket támogat a gyógyításukban... a súlyos és anyagilag megterhelő műtétekhez példaértékűen adakozik...

István tudja ezt, de ő már csak egy éjjeliőr... A kutyája szerint pedig a semmiből is gondoskodó gazda...

István most kés alá fekszik. Még sohasem volt műtve, mert ő egészséges, és a vizsgálati eredményei alapján is az, épp ezért tökéletes donor. Egyetlen vesével pedig már sohasem lesz a régi, de erre ő most nem gondol. Célja van: segíteni! Neki most még két veséje van és egy szíve. De néhány nap múlva már csak egy veséje lesz és egy nagy szíve. Neki az is elegendő ahhoz, hogy jó éjjeliőr legyen...

Az életben nagy árat kell fizetni egy-egy új lehetőségért, és sokszor igazi áldozatot kell hozni egy jó ügy érdekében. De ezt István már tudja, mert aki élete során egyszer is volt sikeres, az tudja, hogy mindenkinek jár életében legalább egyszer egy igazi esély, egy igazi lehetőség. Ki így, ki úgy él vele... De hát kit érdekel már az elért eredmény után bármi? Csak egy számít, hogy a jó elnyerje jutalmát, mert a szívbéli jóság nem operálható át, csupán csak hagyni kell, hogy megérintse azokat, akiknek erre kész a lelke...